

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/141/2020
Identifikačné číslo spisu:	1217219993
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1217219993.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, proti žalovaným 1/ W. U., bytom v S., U. XXXXX/X, 2/ B. U., bytom v S., U. XXXXX/X, obom zastúpeným advokátskou kanceláriou Weis & Partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Priemyselná 1/A, o zaplatenie 60 290,39 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11 Csp 13/2018, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2019 sp. zn. 10 Co 104/2019, takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a, aby do konania na miesto pôvodnej žalobkyne OTP Banka Slovensko, a.s., naposledy so sídlom v Bratislave, Štúrova 5, IČO: 31 318 916, vstúpila obchodná spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803.

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2019 sp. zn. 10 Co 104/2019 vo výroku I., ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne istinu 60 290,39 €, sumu 2 615,70 €, sumu 240,83 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 3% p. a. zo sumy 60 290,39 € od 30. novembra 2017 do zaplatenia a v súvisiacom výroku III. o nároku na náhradu trov odvolacieho konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 21. marca 2019 č. k. 11 Csp 13/2018 - 124 vo výroku I. uložil žalovaným 1/ a 2/ (ďalej aj „žalovaní“) povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 60 290,39 €, sumu 2 615,70 €, sumu 240,83 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 3% p. a. zo sumy 60 290,39 € od 30. novembra 2017 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo výroku II. vo zvyšku žalobu zamietol. Vo výroku III. uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 99,90%. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 369 ods. 1, 497 a nasl., § 502, § 503 ods. 2, § 504 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 9, § 565 zákona č. 40/1964

Zb. Občianskeho zákonníka, zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 1 ods. 3 písm. c/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že strany sporu uzatvorili zmluvu o úvere, na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovaným úver zabezpečený nehnuteľnosťou a žalovaní sa zaviazali poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky podľa zmluvy. V zmluve si dohodli, že úver je poskytovaný za pohyblivú úrokovú sadzbu stanovenú ako súčet základnej úrokovej sadzby pre spotrebné úvery a prirážky vo výške 0,45 % p.a., pričom prirážka sa nebude meniť. V spore bolo preukázané, že hoci sa úroková sadzba menila, po zosplatnení úveru išlo iba o jej znižovanie. Výpisom z účtu mal súd za preukázané kedy a v akej výške bol úver splácaný. Žalovaní namietali, že podľa ich názoru zaplatili vyššiu čiastku, ale svoje tvrdenie ničím nepreukázali, preto súd vychádzal z výpisu z účtu a zaplatenú časť úveru považoval za nespornú. V spore bolo tvrdené a aj preukázané, že žalovaní úver riadne a včas nesplácali. Žalobkyňa vyhlásila predčasnú splatnosť úveru, a to listom zo 04. septembra 2017, pričom úver bol predčasne splatný 31. októbra 2017. Súd uviedol, že žalovaní namietali, že podľa nich zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré majú za následok, že úver by sa mal považovať za bezúčinný a bez poplatkov, konkrétne ide o ustanovenie týkajúce sa spôsobu zmeny pohyblivej úrokovej sadzby. Súd považoval zmluvu za platnú a neobsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky. Žalovaní si spôsob úrokovej sadzby v zmluve riadne dohodli a jej zníženie nemožno chápať ako porušovanie práv spotrebiteľa. Súd považoval za preukázané, že istina úveru predstavovala sumu 60 290,39 €, preto zaviazal žalovaných k zaplateniu tejto čiastky. Vyčíslený úrok k 29. novembru 2017 predstavoval sumu 2 615,70 € a vyčíslený úrok z omeškania sumu 240,83 eur, v tejto časti súd žalobe vyhovel a zaviazal žalovaných na zaplatenie istiny spolu s vyčísleným úrokom a úrokom z omeškania do zosplatnenia úveru. Po zosplatnení úveru súd žalobkyni zmluvný úrok nepriznal, keď veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Žalobkyňa mala preto právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti, právo na dohodnutý úrok nevznikol, iba právo na úroky z omeškania. O príslušenstve pohľadávky súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., keď zaviazal žalovaných na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 3 % p. a. zo sumy 60 290,39 € od 30. novembra 2017 do zaplatenia. Súd zamietol žalobu aj v časti o zaplatenie poplatku vo výške 50 €, nakoľko v tejto časti považoval žalobný návrh za nepreukázaný. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 a 2 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Proti uvedenému rozhodnutiu podali odvolanie žalovaní 1/ a 2/.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 24. októbra 2019 sp. zn. 10 Co 104/2019 vo výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP) vo výroku, ktorým žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne istinu 60 290,39 €, sumu 2 615,70 €, sumu 240,83 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 3% p. a. zo sumy 60 290,39 € od 30. novembra 2017 do zaplatenia. Vo výroku II. odvolanie žalovaných 1/ a 2/ proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobu vo zvyšku zamietol, odmietol (§ 386 písm. b/ CSP). Vo výroku III. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý riadne zistil skutkový stav, a aj vec správne právne posúdil.

2.1. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou argumentáciou žalovaných, že žalobkyňa bola povinná ich platby (splátky úveru) započítať najprv na istinu, až potom na úroky a poplatky, keď ich započítala presne opačným spôsobom, t. j. na istinu ako na poslednú, nakoľko z obsahu Zmluvy (Článok IV. Splácanie úveru) jednoznačne vyplýva, že žalovaní sa zaviazali splatiť istinu úveru s úrokmi v anuitných splátkach, ktorá zahŕňa splátku istiny aj úroku, s určením poradia prvej splátky, jej výšky (890, 26 €), a termínu (20. 01. 2010), zároveň splátok 2 až 352, ako aj poslednej splátky úveru (353 vo výške 882, 62 € s termínom splátky dňa 20. 05. 2039), t. j. bolo nesporné, čo splátka úveru poskytnutého žalovaným zahŕňa.

2.2. K odvolacej námietke žalovaných, že ako na spotrebiteľov sa má na nich plne uplatniť ochrana spotrebiteľa v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, odvolací súd uviedol, že to boli v prvom rade žalovaní, ktorí porušili svoje zmluvné povinnosti tým, že poskytnutý úver nesplácali v dohodnutej výške riadne a ani včas, a preto ich domáhanie sa uplatňovania ochrany spotrebiteľa je nutné posúdiť ako ich snahu o absurdné privilegovanie ich postavenia v spore a snahu o absolútne neprípustné

zvýhodňovanie dlžníkov (žalovaných 1/ a 2/) oproti veriteľovi (žalobkyni), ktorý si však svoju zmluvnú povinnosť, na ktorú sa uzavretím Zmluvy zaviazal splnil a peňažné prostriedky žalovaným 1/ a 2/ poskytol.

2.3. K tvrdeniu žalovaných, že nemali možnosť ovplyvniť obsah uzavretej Zmluvy, odvolací súd uviedol, že žalovaní danú zmluvu vlastnoručne podpísali a prehlásili, že s jej obsahom bez výhrad dobrovoľne súhlasia a nakoľko sa v spotrebiteľskom práve uplatňuje koncepcia priemerného spotrebiteľa, t. j. spotrebiteľa, ktorý má dostatok informácií a je v rozumnej miere pozorný a opatrný s ohľadom na sociálne, kultúrne a jazykové faktory, sa odvolací súd nestotožnil s ich námietkami v odvolaní, že nakoľko nemohli zasahovať do žalobkyňou sformulovaného textu zmluvy o úvere, nemožno vôbec hovoriť o riadnom dohodnutí podmienok zmluvy, keďže bolo povinnosťou žalovaných a možno to od nich aj legitímne očakávať, že pred uzavretím zmluvy konali rozumne a zodpovedne, t. j. zmluvu si pred podpisom dôkladne prečítali, vyžiadali si všetky potrebné informácie a ich vlastnoručný podpis potvrdzuje prejav ich slobodnej a vážnej vôle nielen nadobudnúť práva zo zmluvy, ale byť aj viazaný povinnosťami, ktoré zo zmluvy jednoznačne a nezameniteľne vyplývajú.

2.4. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“), a to proti výroku I. rozsudku odvolacieho súdu.

3.1. Námietali, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali ich patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). V tejto súvislosti poukázali na § 387 ods. 3 CSP. Námietali, že odvolací súd porušil právo na spravodlivý proces tým, že rozhodnutie nedostatočne odôvodnil v podstatných otázkach, od ktorých záviselo rozhodnutie veci, in concreto v absentujúcom odôvodnení týkajúceho sa v odvolaní napadnutých neprijateľných zmluvných podmienok v časti nesprávneho účtovania zmluvných poplatkov, neurčitého spôsobu určenia pohyblivej úrokovej sadzby nezohľadňujúc a neodôvodňujúc neaplikovanie ustanovení § 52 a nasl. a § 566 Občianskeho zákonníka. Podstatnosť riešenia citovaných otázok, od ktorých záviselo správne rozhodnutie veci, spočíva v ovplyvnení celkovej výšky sumy započítanej na úhradu istiny. Poukázali, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva zdôvodnenie záveru v bode 13., v ktorom uvádza, že nakoľko zmluva o poskytnutí hypotekárneho úveru obsahovala vyčíslenie jednotlivých splátok, je nesporné, čo konkrétna splátka úveru zahŕňa. Avšak námietka žalovaných sa netýkala spornosti, čo konkrétna splátka zahŕňa, ale smerovala proti započítavaniu jednotlivých zložiek zahrnutých v splátke k úveru na istinu úveru a úroky. Uviedli, že zo zmluvy nevyplýva, aká konkrétna čiastka zo splátky je určená na započítanie na istinu a aká na úroky. Poukázali, že v konaní námietali, že splátky boli započítané nesprávnym spôsobom len na úroky a neskôr až na istinu. Odvolací súd sa nezaoberal skutočnosťou, akým spôsobom boli jednotlivé splátky započítavané, len konštatoval, z čoho sa majú podľa zmluvy skladať. Podľa názoru žalovaných sa malo aplikovať ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa však s uvedenou námietkou žalovaných nevysporiadal. Zároveň námietali, že odvolací súd nezdôvodnil, z akých dôvodov a na akom základe neaplikoval všeobecné výkladové pravidlo vymedzené v § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd sa k možnosti aplikácie uvedeného ustanovenia absolútne nevyjadrili, hoci na aplikovateľnosť výkladu contra proferentem žalovaní poukazovali od začiatku sporu. Zhrnuli, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súd je vo vzťahu k námietkam žalovaných nekonkrétne a nedostatočné, keď v ňom absentujú závery odvolacieho súdu. Žalovaní zároveň poukázali na bod 14. rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom podľa ich názoru odvolací súd nezdôvodnil, na základe akých ustanovení dospel k danému právnomu záveru. Odvolací súd im ako spotrebiteľom arbitrárne odobral zákonom priznanú ochranu v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Skutočnosť, že žalovaní sa s plnením dostali do omeškania, nemôže mať za následok odobratie zákonom priznaných práv slúžiacich na ich ochranu. Takto arbitrárne rozhodnutie súdu nemá oporu v zákone, pričom v danom prípade absentuje vyčerpávajúce odôvodnenie odvolacieho súdu. Taktiež poukázali na bod 15. rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom podľa ich názoru absentuje odôvodnenie, na základe akých skutočností dospel súd k záveru o žalobkyňou unesenom dôkaznom bremene ohľadom namietaných individuálne dohodnutých podmienok zmluvy (§ 53 ods. 3). Odvolací súd nepodal zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto

ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

3.2. Dovolatelia ďalej v dovolaní namietali nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), a to otázky „aplikácie ustanovenia § 566 Občianskeho zákonníka na zmluvy o úvere uzatvorené podľa ustanovení Obchodného zákonníka medzi dodávateľom a spotrebiteľom (v zmysle definícií uvedených v § 52 Občianskeho zákonníka), resp. na hypotekárne úvery, či úvery na bývanie, a taktiež posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k vymáhaniu resp. primeranej výške poplatkov za upomienky.

3.3. Dovolatelia žiadali, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa (jej právna predchodkyňa) v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhovala, aby dovolací súd dovolanie žalovaných odmietol.

5. V priebehu odvolacieho konania pôvodná žalobkyňa podala návrh na zmenu účastníka konania (podanie z 28. mája 2021) a oznámila, že došlo k postúpeniu pohľadávky podľa § 80 CSP na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 07. mája 2021, ktorou došlo k prevodu žalobkyňou uplatnenej pohľadávky na postupníka - obchodnú spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaní, v neprospech ktorých bolo rozhodnuté, zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 CSP, považoval v prvom rade za potrebné vyrovnať sa s návrhom na zmenu subjektu konania na strane žalobcu. Po preskúmaní návrhu na zmenu a jeho príloh (zmluvy o postúpení pohľadávok zo 07. mája 2021 a jej prílohy 1a/) dospel dovolací súd k záveru, že sú dané dôvody na vyhovieť návrhu na zmenu subjektov na strane žalobcu.

7. Na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 438 ods. 1 CSP). Na dovolacie konanie sa nepoužijú ustanovenia o pristúpení subjektov, o zmene a späťvzati žaloby a o vzájomnej žalobe (§ 438 ods. 2 CSP).

7.1. Ustanovenie § 80 CSP, ktoré sa týka zmeny subjektov, nie je v § 438 ods. 2 CSP uvedené medzi ustanoveniami, ktoré v dovolacom konaní nemožno „primerane“ použiť.

7.2. Ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli (§ 80 ods. 1 CSP). Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované (§ 80 ods. 2 CSP). Ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu (§ 80 ods. 3 CSP).

7.3. Vychádzajúc z vyššie uvedených záverov dovolací súd vyhovel návrhu na zmenu subjektu na strane žalobcu a pripustil, aby do konania na miesto pôvodnej žalobkyne OTP Banka Slovensko, a.s., naposledy so sídlom v Bratislave, Štúrova 5, IČO: 31 318 916, vstúpila obchodná spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, keďže je preukázané, že po začatí odvolacieho konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod práv, o ktorých sa koná.

8. Dovolací súd následne skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je dôvodné, a preto je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom výroku I., ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi spoločne a nerozdielne istinu 60 290,39 €, sumu 2 615,70 €, sumu 240,83 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 3% p. a. zo sumy 60 290,39 € od 30. novembra 2017 do zaplatenia a v súvisiacom výroku III. o nároku na náhradu trov odvolacieho konania zrušiť a vec mu vrátiť v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450

CSP).

9. Dovolatelia v prvom rade vyvodzovali prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľov, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Žalovaní tvrdia, že procesným postupom krajského súdu došlo k zásahu do ich práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i

prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

15. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

16. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

16.1. V zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 sa odvolací súd musí v odôvodnení zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

16.2. Keď sa odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou odvolateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantovanú podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napr. III. ÚS 402/08). Pokiaľ odvolací súd vôbec nepristúpi k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentami odvolateľa, tieto bez primeraného vysvetlenia ignoruje a neaplikuje relevantnú právnu úpravu, porušuje tým právo odvolateľa na spravodlivý proces (por. II. ÚS 120/2020).

17. V súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP dovolatelia namietali nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Mali za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými odvolacími tvrdeniami žalovaných (§ 387 ods. 3 CSP), keď v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu: 1/ absentuje odôvodnenie týkajúce sa neprijateľných zmluvných podmienok v časti nesprávneho účtovania zmluvných poplatkov, neurčitého spôsobu určenia pohyblivej úrokovej sadzby nezohľadňujúc a neodôvodňujúc neaplikovanie ustanovení § 52 a nasl. a § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podstatnosť riešenia citovaných otázok, od ktorých záviselo správne rozhodnutie veci, spočíva v ovplyvnení celkovej výšky sumy započítanej na úhradu istiny. Poukázali, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva zdôvodnenie záveru na uvedený argument, keď odvolací súd v bode 13. uvádza, že nakoľko zmluva o poskytnutí hypotekárneho úveru obsahovala vyčíslenie jednotlivých splátok, je nesporné, čo konkrétna splátka úveru zahŕňa. Avšak námietka žalovaných sa netýkala spornosti, čo konkrétna splátka zahŕňa, ale smerovala proti započítavaniu jednotlivých zložiek zahrnutých v splátke k úveru na istinu úveru a úroky. Uviedli, že zo zmluvy nevyplýva, aká konkrétna čiastka zo splátky je určená na započítanie na istinu a aká na úroky. Poukázali, že v konaní namietali, že splátky boli započítané nesprávnym spôsobom len na úroky a neskôr až na istinu. Odvolací súd sa nezaoberal skutočnosťou, akým spôsobom boli jednotlivé splátky započítavané, len konštatoval, z čoho sa majú podľa zmluvy skladať. Podľa námietky žalovaných sa malo aplikovať ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa však s uvedenou námietkou žalovaných nevysporiadal; 2/ Zároveň namietali, že odvolací súd nezdôvodnil, z akých dôvodov a na akom základe neaplikoval všeobecné výkladové pravidlo vymedzené v § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd sa k možnosti aplikácie uvedeného ustanovenia absolútne nevyjadrili, hoci na aplikovateľnosť výkladu contra proferentem žalovaní poukazovali od začiatku sporu. Zhrnuli, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súd je vo vzťahu k námietkam žalovaných nekonkrétne a nedostatočné, keď v ňom absentujú závery odvolacieho súdu. 3/ Žalovaní zároveň poukázali na bod 14. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, pričom odvolací súd nezdôvodnil, na základe akých ustanovení dospel k danému právnomu záveru. Odvolací súd im ako spotrebiteľom arbitrárne odobral zákonom priznanú ochranu v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Skutočnosť, že žalovaní sa s plnením dostali do omeškania, nemôže mať za následok odobratie zákonom priznaných práv slúžiacich na ich ochranu. Takto arbitrárne rozhodnutie súdu nemá oporu v zákone, pričom v danom prípade absentuje vyčerpávajúce odôvodnenie odvolacieho súdu. 4/ Taktiež poukázali na bod 15. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom podľa názoru dovolateľov absentuje odôvodnenie, na základe akých skutočností dospel súd k záveru o žalobkyňou unesenom dôkaznom bremene ohľadom namietaných individuálne dohodnutých podmienok zmluvy (§ 53 ods. 3).

17.1. Mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočné, absentuje v ňom elementárne vysvetlenie dôvodov rozhodnutia odopierajúc zákonom priznanú ochranu spotrebiteľa patriacu slabšej strane sporu, opomínajúc výkladový princíp contra proferentem. Odvolací súd nepodal zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

18. Z odvolania žalovaných (č. l. 131 a nasl.) vyplýva, že títo v podanom odvolaní namietali, že 1/ súd prvej inštancie sa nevysporiadal s ich námietkou ohľadom aplikácie ochrany spotrebiteľa v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to § 52 ods. 2, § 54 (zrejme ods. 1 uvedeného ustanovenia) v spojení s § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Mali za to, že ich platby (splátok) mali byť započítané najprv na istinu a až potom na úroky a poplatky; 2/ zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to v úprave úrokovej sadzby, keď žalovaní nemali možnosť zasahovať do textu zmluvy o úvere; 3/ súd prvej inštancie sa nevysporiadal s ich námietkou o nesprávnom účtovaní poplatkov zo strany žalobkyně.

19. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zřejmé, že odvolací súd sa v odôvodnení jeho rozhodnutia adekvátne nevysporiadal s odvolacími námietkami žalovaných.

19.1. Odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia adekvátne nevysporiadal s odvolacou námietkou týkajúcou sa aplikácie ochrany spotrebiteľa v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, a to § 52 ods. 2, § 54 ods. 1 a § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaní v konaní (ako základnom, tak aj v odvolacom) poukazovali na nutnosť aplikácie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka a mali za to, že ich platby (splátok) mali byť v zmysle uvedených ustanovení započítané najprv na istinu a až potom na úroky a poplatky. Odvolací súd sa však v odôvodnení týmito námietkami adekvátne nezaoberal (odvolací súd vo vzťahu k daným námietkam uviedol v bodoch 13. a 14., že je nesporné, čo ktorá splátka zahŕňala, jej výška a obdobie splácania, ako aj že to boli žalovaní, ktorí porušili svoje zmluvné povinnosti tým, že úver nesplácali riadne a včas a domáhanie sa žalovanými ochrany spotrebiteľa bolo nutné posúdiť ako snahu o absurdné privilegovanie ich postavenia v spore a snahu o absolútne neprípustné zvýhodňovanie žalovaných oproti žalobkyni, ktorá si svoju zmluvnú povinnosť splnila), keď sa nevysporiadal s relevantnosťou/irelevantnosťou ich právnej argumentácie ohľadom aplikácie ustanovení § 52 ods. 2, § 54 ods. 1 a § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka (keď je zřejmé, že s uvedenou právnou argumentáciou ohľadom aplikácie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal ani súd prvej inštancie, ktorý nezodpovedal, prečo uvedené ustanovenie na prejednávany prípad neaplikoval) a s tým súvisiacim argumentom započítania platieb splátok najprv na istinu, až potom na úroky a poplatky. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia na danú námietku žalovaných nedal adekvátnu odpoveď, hoci išlo o otázku podstatnú.

19.2. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia taktiež nedal odpoveď na odvolaciu námietku žalovaných, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s námietkou žalovaných o nesprávnom účtovaní poplatkov zo strany žalobkyně; resp. nezdôvodnil, prečo sa s danou námietkou nezaoberal.

19.3. K dovolacej námietke žalovaných, že odvolací súd nedal odpoveď na ich odvolaciu námietku, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to v úprave úrokovej sadzby, keď žalovaní nemali možnosť zasahovať do textu zmluvy o úvere, dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia s danými námietkami vysporiadal, a to v bode 15. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a v bode 15. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (s ktorým sa odvolací súd stotožnil).

20. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal s odvolacími námietkami žalovaných (viď body 19.1. a 19.2. tohto odôvodnenia), a týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo žalovaným znemožnené realizovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zaťaženiu konania vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

21. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti vo výroku I., ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne istinu 60 290,39 €, sumu 2 615,70 €, sumu 240,83

€, spolu s úrokom z omeškania vo výške 3% p. a. zo sumy 60 290,39 € od 30. novembra 2017 do zaplattenia a v súvisiacom výroku III. o nároku na náhradu trov odvolacieho konania zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

22. Vzhľadom na dôvod zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu a skutočnosť, že vec sa vracia odvolaciemu súdu v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie, dovolací súd sa nezaoberal opodstatnenosťou uplatnenia iných dovolacích námietok.

23. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.